

ВИСНОВОК

**про наукову новизну, теоретичне та практичне
значення результатів дисертації
Пашнєва Віталія Олексійовича
«Удосконалення адміністративного механізму публічного управління у
сфері охорони здоров'я»,
що подається на здобуття наукового ступеня доктора філософії
галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування
за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування**

Актуальність теми дисертації. Здоров'я населення є найвищою соціальною цінністю, основою національної безпеки, демографічної стійкості та економічного зростання будь-якої сучасної держави. Сучасні глобальні та національні виклики – наслідки пандемій, масштабні соціально-економічні трансформації, а також повномасштабна військова агресія проти України – виявили критичні вразливості та водночас підкреслили стратегічну роль системи охорони здоров'я. У цих складних умовах виникає нагальна потреба в докорінному перегляді, системному переосмисленні та постійному удосконаленні адміністративного механізму публічного управління в цій життєво важливій галузі, оскільки застарілі підходи більше не здатні забезпечувати оперативне реагування на загрози.

Адміністративний механізм охоплює складну сукупність форм, методів, нормативно-правових важелів та організаційно-інституційних структур, за допомогою яких органи державної влади й місцевого самоврядування формують і реалізують державну політику у сфері охорони здоров'я. Незважаючи на успішне впровадження окремих системних реформ останніх років – зокрема, перехід на нову модель фінансування «гроші ходять за пацієнтом», створення Національної служби здоров'я України та процедуру автономізації медичних закладів, – функціонування управлінського апарату все ще зіштовхується із низкою суттєвих суперечностей і стримуючих факторів, які потребують науково обґрунтованого подолання.

Серед головних системних проблем публічного управління в сучасній медичній галузі України варто виділити недостатню ефективність координації та розмитість зон відповідальності між центральними органами виконавчої влади, регіональними структурами та органами місцевого самоврядування в умовах децентралізації. Також гостро постає потреба у подальшій глибокій цифровізації електронної системи eHealth, оптимізації та автоматизації адміністративних процедур для зменшення надмірного бюрократичного навантаження на медичний персонал. Окремої уваги вимагає необхідність прискореної гармонізації та адаптації вітчизняної нормативно-правової бази до європейських стандартів у рамках євроінтеграційного курсу України, а також подолання кадрового дефіциту та просторових диспропорцій, зумовлених масштабними міграційними процесами й нерівномірним розподілом ресурсів між міськими та сільськими територіями.

Особливого значення удосконалення адміністративного механізму набуває в умовах воєнного та післявоєнного стану. Масштабні руйнування медичної інфраструктури, виснаження ресурсної бази, а також стрімке зростання потреби в

реабілітаційних послугах, підтриманні ментального здоров'я населення та екстреній медичній допомозі вимагають від системи публічного управління максимальної гнучкості, оперативності в ухваленні стратегічних управлінських рішень і високої адаптивності до кризових ситуацій будь-якого характеру.

Сучасний етап розвитку державного управління вимагає рішучого переходу від класичних бюрократичних моделей до новітніх концепцій доброго врядування (Good Governance), нового публічного менеджменту (New Public Management) та цифрового врядування (Digital Governance). Це передбачає підвищення прозорості та підзвітності в розподілі бюджетних коштів, запровадження дієвого моніторингу якості та доступності медичних послуг, орієнтацію на принципи пацієнтоцентричності, а також активне залучення інститутів громадянського суспільства та міжнародних партнерів до процесів ухвалення рішень.

Результати дослідження, отримані за цими напрямками дозволяють сформулювати підґрунтя для подальших досліджень у сфері удосконалення адміністративного механізму публічного управління у сфері охорони здоров'я.

Таким чином, комплексне наукове осмислення та практична розробка ефективних шляхів удосконалення адміністративного механізму публічного управління у сфері охорони здоров'я є надзвичайно своєчасним, актуальним і затребуваним завданням.

Зв'язок теми дисертації з науковими програмами, планами, темами університету та кафедр. Дисертаційна робота виконана відповідно до плану науково-дослідних робіт Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця за темами: «Теоретичний базис управління інноваційним розвитком на засадах забезпечення конкурентоспроможності організацій в умовах цифрової економіки» (державний реєстраційний номер 0126U000988), за якою здобувачем розроблено розділ «Інтеграція маркетингу і логістики в рамках сучасних бізнес процесів» (довідка № 21/2026 від 23.06.2026 р.).

Особистий внесок здобувача в отриманні наукових результатів. Усі наведені в дисертації наукові результати отримані автором самостійно. Із праць, підготовлених у співавторстві, використано лише ті положення, що є особистим доробком здобувача.

Структура та обсяг роботи. Дисертаційна робота складається з анотації, вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Роботу викладено на 263 сторінках машинописного тексту (10,81 авт. арк.). Дисертаційна робота містить 38 рисунків, 18 таблиць, 9 додатків – на 17 сторінках, список використаних джерел із 209 найменувань – на 22 сторінках. Обсяг основного тексту дисертації становить 207 сторінок (8,92 авт. арк.).

Достовірність та обґрунтованість отриманих результатів і запропонованих автором рішень, висновків та рекомендацій, сформульованих у дисертації, не викликає сумніву. Обґрунтованість наукових даних підтверджується використанням сучасних методів досліджень, достатньою кількістю даних і розрахунків. Матеріали та методи дослідження, застосовані здобувачем для виконання поставлених завдань, відповідають меті роботи та забезпечують отримання достовірних і обґрунтованих результатів. Отримані дані статистично опрацьовані, систематизовані у таблицях, узагальнені й ґрунтовно проаналізовані.

У процесі проведення наукового дослідження були застосовані наступні методи: методи теоретичного узагальнення, аналізу та синтезу для дослідження сутності публічного адміністрування та формування понятійно-категоріального апарату; системний підхід для обґрунтування концептуальної моделі публічного адміністрування у сфері охорони здоров'я; структурно-функціональний аналіз для дослідження механізмів та інструментів публічного адміністрування; статистичний та економічний аналіз для оцінювання сучасного стану системи охорони здоров'я; методи економіко-математичного моделювання та регресійного аналізу для визначення впливу соціально-економічних чинників на ефективність публічного адміністрування; соціологічні методи (анкетування та опитування) для оцінювання внутрішніх чинників розвитку закладів охорони здоров'я; графічний метод для візуалізації результатів дослідження; абстрактно-логічний метод для формування висновків, рекомендацій та обґрунтування напрямів удосконалення механізмів публічного адміністрування.

Отже, на основі вищенаведеного робимо висновок, що ступінь достовірності й обґрунтованості отриманих результатів та запропонованих автором висновків і практичних рекомендацій, що випливають із результатів досліджень, є достатньо високим.

Ступінь новизни основних результатів дисертації порівняно з відомими дослідженнями аналогічного характеру. Наукова новизна одержаних результатів дослідження полягає в розробці та обґрунтуванні нових теоретико-методичних засад щодо удосконалення адміністративних механізмів публічного управління у сфері охорони здоров'я з метою адаптації управлінських процесів до умов воєнного стану та післявоєнного відновлення України.

Найбільш важливими науковими результатами, що характеризуються новизною, є наступні положення:

Удосконалено:

концептуальну модель публічного адміністрування у сфері охорони здоров'я, яка, на відміну від існуючих, ґрунтується на інтеграції аксіологічного, інструментального та процесуального аспектів публічного управління, поєднує взаємодію органів публічної влади, інститутів громадянського суспільства та приватного сектору на засадах партнерства, відкритості, підзвітності та людиноцентризму, що дозволяє підвищити результативність управлінських рішень, забезпечити якісне надання медичних послуг та посилити адаптивність системи охорони здоров'я до сучасних суспільних викликів;

підхід до оцінювання ефективності публічного адміністрування у сфері охорони здоров'я, який у порівнянні з існуючими здійснюється шляхом обґрунтування домінуючої ролі зовнішніх соціально-економічних детермінант у формуванні її інтегрального рівня; на основі уточнення критерія результативності публічного адміністрування шляхом використання показника валового національного доходу на душу населення доведено необхідність інтеграції політики охорони здоров'я з політикою зайнятості, макроекономічної стабілізації та управління соціальними ризиками як передумови стійкого фінансування й підвищення управлінської результативності системи в умовах відновлення України;

теоретико-методичні засади моделювання механізмів публічного адміністрування у сфері охорони здоров'я шляхом урахування чинників внутрішнього розвитку медичних закладів у структурі управлінських моделей оцінювання та підвищення їх ефективності, які на відміну від існуючих, ґрунтуються на основі опитування та уточнюють роль організаційної зрілості закладів охорони здоров'я, рівня управлінської підтримки та мотивації персоналу, а також ранжують проблеми в практиці управління персоналом у медичних закладах, врахування яких спрямоване на підвищення залученості персоналу, стійкості та результативності закладів охорони здоров'я в умовах воєнного стану та триваючих інституційних реформ;

набули подальшого розвитку:

послідовність дій із забезпечення функціонування публічного адміністрування як гнучкої системи через обумовлення зв'язків у структурах, інструментах і процесах з урахуванням специфіки воєнного часу в Україні, яка у порівнянні з існуючими, будується на принципах процесно-правової та інституційної спроможності; юридичної і процедурної формалізації та трансформація в умовах кризи (воєнного часу); оперативної гнучкості та вдосконалення, що дозволить підвищити дієвість та відновлення механізмів публічного адміністрування та знизити ризики невідповідності цілей розвитку релевантним потребам;

методичні засади побудови архітектури системи інструментального забезпечення функціонування публічного адміністрування охорони здоров'я в Україні, які на відміну від існуючих, ґрунтуються на виділенні, компліментарності і синергійної взаємодії її основних елементів: нормативно-правового інструментарію, інституційно-організаційного інструментарію, фінансово-економічного, кадрового, інформаційно-аналітичного та комунікаційно-соціального інструментарію;

концептуальні положення щодо формування та функціонування механізму удосконалення публічного адміністрування у сфері охорони здоров'я як цілісної інтегрованої системи управлінських впливів, що, у порівнянні з існуючими, ґрунтується на поєднанні інституційних, організаційно-правових, ресурсних та інструментальних компонентів з урахуванням специфіки публічного сектору, що дозволяє забезпечити узгодженість управлінських рішень між рівнями публічної влади, адаптацію адміністрування до наслідків воєнних дій, ступеня руйнування медичної інфраструктури та реальних потреб населення, а також підвищити ефективність реалізації державної політики у сфері охорони здоров'я в умовах відновлення України.

Практичне значення результатів дослідження. Практичне значення отриманих результатів полягає в можливості використання розроблених теоретико-методичних положень і практичних рекомендацій органами державної влади, органами місцевого самоврядування, Національною службою здоров'я України, керівниками закладів охорони здоров'я та іншими суб'єктами системи охорони здоров'я під час формування та реалізації державної політики у галузі. Запропонована концептуальна модель публічного адміністрування може бути використана для вдосконалення механізмів координації між суб'єктами управління та підвищення якості управлінських рішень. Розроблений підхід до оцінювання ефективності публічного адміністрування створює

методичне підґрунтя для моніторингу результативності державної політики у сфері охорони здоров'я та врахування соціально-економічних чинників під час її реалізації. Запропоновані підходи до моделювання механізмів публічного адміністрування можуть бути використані для підвищення організаційної спроможності медичних закладів, удосконалення кадрової політики та розвитку системи внутрішнього управління. Розроблений механізм удосконалення публічного адміністрування у сфері охорони здоров'я доцільно застосовувати під час розроблення програм відновлення медичної інфраструктури, підвищення стійкості системи охорони здоров'я та адаптації управлінських процесів до викликів воєнного й післявоєнного періодів.

Основні положення та висновки дисертації мають прикладний характер, пройшли апробацію та активно використовуються в діяльності таких організацій і установ: Міська клінічна лікарня №13 (довідка без номера) - теоретико-методичні засади щодо удосконалення механізмів публічного адміністрування сфери охорони здоров'я, в частині уточнення концептуальних положень щодо формування та функціонування механізму удосконалення публічного адміністрування як цілісної інтегрованої системи управлінських впливів знайшли своє практичне застосування та були успішно впроваджені в організаційно-управлінську, планово-економічну та лікувально-діагностичну діяльність; ГО «Інститут економічних та Еколого-енергетичних досліджень» (довідка № 171 від 01.05.2026 р.) - обґрунтований інструментарій комплексного оцінювання результативності публічного управління медичною галуззю, який ґрунтується на визначенні домінуючої ролі зовнішніх соціально-економічних детермінант у формуванні інтегрального рівня ефективності системи, а також запропоновані стратегічні орієнтири та прикладні рекомендації щодо крос-секторальної інтеграції політики охорони здоров'я з державними політиками зайнятості, макроекономічної стабілізації та проактивного управління соціальними ризиками; ГО «Інститут інноваційного провайдингу «Сталий розвиток» (довідка № 03 від 20.05.2016 р.) - підхід до оцінювання ефективності публічного адміністрування у сфері охорони здоров'я, який здійснюється шляхом обґрунтування домінуючої ролі зовнішніх соціально-економічних детермінант у формуванні її інтегрального рівня; на основі уточнення критерія результативності публічного адміністрування шляхом використання показника валового національного доходу на душу населення доведено необхідність інтеграції політики охорони здоров'я з політикою зайнятості, макроекономічної стабілізації та управління соціальними ризиками як передумови стійкого фінансування й підвищення управлінської результативності системи в умовах відновлення України; ГО «ІСЕІ» (довідка № 03 від 05.02.2026 р.) - науково-методичні засади моделювання механізмів публічного адміністрування у сфері охорони здоров'я шляхом урахування чинників внутрішнього розвитку медичних закладів у структурі управлінських моделей оцінювання та підвищення їх ефективності.

Теоретичні та методичні положення дисертаційної роботи використовувалися в навчальному процесі Полтавського державного аграрного університету (довідка про впровадження № 01-11/85 від 14.05.2026 р.) під час викладання дисциплін «Адміністративне управління в організаціях публічної сфери», «Правові засади адміністративної діяльності», «Публічне управління»,

«Служба в органах місцевого самоврядування» для здобувачів ОПП «Місьцеве самоврядування» першого бакалаврського рівня вищої освіти та дисципліни «Електронне урядування» для здобувачів ОПП «Зв'язки з громадськістю» другого магістерського рівня вищої освіти та Полтавського державного медичного університету МОЗ України (довідка № 03-08/41 від 08.04.2026 р.) під час викладання дисциплін «Державна політика та організаційно-правові засади управління системою охорони здоров'я» для здобувачів освіти галузі знань Д «Бізнес, адміністрування та право» другого магістерського рівня вищої освіти.

Таким чином, результати дослідження сприяють підвищенню ефективності управлінських процесів у сфері охорони здоров'я, забезпечують методичну підтримку органам влади та створюють прикладну основу для подальшого удосконалення практик у сфері сучасних моделей публічного управління охороною здоров'я.

Повнота опублікування результатів дисертації та особистий внесок здобувача в усіх наукових публікаціях, опублікованих співавторами та зарахованих до теми дисертації. Основні положення дисертаційної роботи опубліковано у 10 наукових працях загальним обсягом 2,68 ум-друк. арк., з яких особисто автору належить 2,5 ум-друк. арк. У тому числі 5 статті у наукових фахових виданнях (до захисту зараховано 5 статей), 5 публікацій у матеріалах і збірниках тез доповідей на наукових конференціях.

СПИСОК ПУБЛІКАЦІЙ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Статті у наукових фахових виданнях:

1. **Пашнєв В.** Трансформація механізмів публічного адміністрування в охороні здоров'я в умовах децентралізації. *Актуальні проблеми інноваційної економіки та права*. 2025. № 3. С. 12-15. **Фахове видання (кат. Б)** (0,53 ум-друк. арк.)

DOI: <https://doi.org/10.36887/2524-0455-2025-3-2>

URL: <https://apie.org.ua/en/transformation-of-public-administration-mechanisms-in-healthcare-under-decentralization/>

2. **Пашнєв В.** Чинники внутрішнього розвитку медичних закладів як базису механізмів вдосконалення публічного адміністрування сфери охорони здоров'я. *Наукові перспективи*. 2025. № 12(66). **Фахове видання (кат. Б)** (0,51 ум-друк. арк.)

DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-12\(66\)-1142-1153](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-12(66)-1142-1153)

URL: <https://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/34477>

3. Дорофєєв О., **Пашнєв В.** Поняття та структура механізму публічного управління. *Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences*, 2023. Vol. 324 (6), P. 256-261. **Фахове видання (кат. Б)** (0,35 ум-друк. арк./0,18 ум-друк. арк. автора)

DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2023-324-6-43>

URL: <https://heraldes.khmnu.edu.ua/index.php/heraldes/article/view/310>

(авторський внесок полягає у визначенні складу комплексного механізму управління, до якого можуть належати: економічні, мотиваційні, організаційні, політичні та правові механізми, та обґрунтуванні авторського бачення визначення терміну «механізм державного управління»).

4. **Пашнєв В.** Сучасні тенденції розвитку системи охорони здоров'я в Україні. *Наукові інновації та передові технології*. 2026. № 5 (57). **Фахове видання (кат. Б)** (0,52 ум-друк. арк.)

DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2026-5\(57\)-5206-5217](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2026-5(57)-5206-5217)

URL: <https://perspectives.pp.ua/index.php/nauka/article/view/44147>

5. **Пашнєв В.** Необхідність удосконалення публічного управління у сфері охорони здоров'я в умовах війни. *Успіхи і досягнення у науці. Серія «Управління та адміністрування»*. 2024. № 3(3). Том 2. С. 181-193. **Фахове видання (кат. Б)** (0,58 ум-друк. арк.)

DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1254-2024-3\(3\)-181-193](https://doi.org/10.52058/3041-1254-2024-3(3)-181-193)

URL: <https://perspectives.pp.ua/index.php/sas/article/view/11582>

Праці апробаційного характеру:

6. **Пашнєв В.** Організаційно-правові компоненти механізму вдосконалення публічного адміністрування у сфері охорони здоров'я у воєнний час. *Глобальні економічні виклики та їх вплив на галузевий розвиток: міжнародні перспективи*: II Міжнародний науково-практичний семінар, 09 квітня 2025 р. К.: НУБіП України. 2025. С. 39-43. (0,17 ум-друк. арк.)

URL: https://nubip.edu.ua/sites/default/files/rich_text_files/%21_2_2025%203БІРНИК_конф_Харківський%20%281%29.pdf

7. **Пашнєв В.О.** Особливості оцінки рівня інклюзивності в публічному адмініструванні закладів охорони здоров'я. *Глобальні економічні трансформації та цифрові інновації в бізнесі*: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 15 травня 2026 р. Держ. біотехнологічний ун-т. Харків, 2026. С. 507-519. (0,2 ум-друк. арк.)

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.20489970>

URL: <http://btu.kharkov.ua/nauka/konferentsiyi/>

8. **Пашнєв В.** Архітектура системи інструментального забезпечення функціонування публічного адміністрування охорони здоров'я в Україні. *Advanced Technologies in Scientific Research: Collection of Scientific Papers with Proceedings of the 4th International Scientific and Practical Conference*. International Scientific Unity. Rotterdam, Netherlands. May 13-15, 2026. С. 499-520. (0,22 ум-друк. арк.)

DOI: <https://doi.org/10.70286/isu-13.05.2026>

9. **Пашнєв В. О.** Публічне управління у сфері охорони здоров'я: сутність та зміст дефініції. *Сучасні тенденції та розвиток соціально-економічних систем*: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Харків, 4 грудня 2024 року. Харків: Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, 2024. С. 345-347. (0,18 ум-друк. арк.)

10. **Пашнєв В.** Обґрунтування управлінських рішень в контексті публічного адміністрування у сфері охорони здоров'я. Матеріали конференції. XXIII international scientific conference. Dortmund. Germany. 18-19. December 2025. Р. 22-23. (0,15 ум-друк. арк.)

URL: <https://conference-w.com/wp-content/uploads/2026/01/Ger.D-1819122025.pdf>

Дотримання принципів академічної доброчесності. У представленій дисертаційній роботі не виявлено академічного плагіату, фабрикації чи

фальсифікації. Дисертація є завершеною науковою роботою, а одержані результати, важливі для науковців у галузі публічного управління та адміністрування, і мають практичне значення для керівників та спеціалістів з державного управління та місцевого самоврядування.

Висновок

Дисертаційна робота Пашнєва Віталія Олексійовича на тему: «Удосконалення адміністративного механізму публічного управління у сфері охорони здоров'я» оформлена згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» та МОН України від 31.05.2019 № 759 (зі змінам і доповненнями), є завершеною науково-дослідною роботою, яка за актуальністю обраної теми, науковою новизною, теоретичним та практичним значенням отриманих результатів, рівнем і обсягом виконаних досліджень, повністю відповідає вимогам, що передбачені Порядком присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії (затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 зі змінам і доповненнями), і рекомендована до проведення публічного захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії галузі знань галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування.

Рішення прийняте відкритим голосуванням:

за – 21

проти – 0

утримались – 0.

Голова засідання:

доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри економіки та
публічного управління
Полтавського державного
аграрного університету

Вікторія МЕДВІДЬ

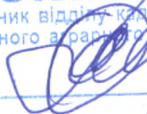
Секретар засідання:

Тетяна КОВАЛЬСЬКА

«17» липня 2026 р.

ЗАВІРЯЮ
Начальник відділу кадрів Полтавського
державного аграрного університету

Олена ОВСЮК

